

Lördagen den 7 Februari.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 29 och 31 nästlidne Januari.

§ 2.

Herr Talmannen tillkännagaf att, enligt inkommet läkarebetyg, Herr Friherre Lagerfelt vore sängliggande sjuk och således för närvarande förhindrad att i Kammarens förhandlingar deltaga.

§ 3.

Uppå derom af Herr Talmannen gjord framställning, beslöt Kammaren att, i enlighet med hvad Herrar Talmän vid hållet talmanssammanträde öfverenskommit att för Kamrarne föreslå, nästkommande Onsdagen den 11 innevarande månad företaga val af dels sex revisorer jemte tre revisors-suppleanter, för granskning af Statsverkets, Riksbankens och Riksgälds-kontorets tillstånd, styrelse och förvaltning, dels ock af två revisorer och två revisors-suppleanter för hvart och ett af Riksbankens afdelningskontor i orterna.

§ 4.

Sedan från Första Kammaren det meddelande nu lemnats, att nämnda Kammare biträdt Andra Kammarens beslut om tillsättande af ett Särskildt Utskott för behandlande af alla inom Kamrarne väckta och till ständiga Utskott hänvisade motioner samt de möjligen inkommande Kongl. propositioner, som afse åstadkommandet af en förbättrad, skogshushållning eller förekommande af skogsbrist; så blef, på Herr Talmannens framställning, af denna Kammare nu beslutadt, att i sammanträdet Onsdagen den 11 dennes anställa val af 7 ledamöter och 3 suppleanter i bemälda Särskilda Utskott; kommande, för det ändamål, som angifves i 8 § af de för Riksdagen utfärdade reglementariska föreskrifter, underrättelse om tillsättande af detta Särskilda Utskott att, medelst protokollsutdrag, delgifvas de Ständiga Utskott, till hvilka motioner i detta ämne förut blifvit hänvisade.

§ 5.

Chefen för Kongl. Finans-departementet, Herr Statsrådet Wærn anförde: Då jag inhemtat, att det första ärendet på föredragningslistan rör en inom Kammaren framställd anhållan att få till mig ställa det spörsmål, huruvida något förslag till lag om skogsväsendet vid denna riksdag vore att förvänta från Kongl. Maj:t eller icke, och då denna fråga faller sig särdeles enkelt att besvara, vill jag, innan Kammaren skrider till vidare behandling af nämnda ärende, upplysa, att jag den 30 sistlidne Januari i regeringen föredrog norrländska skogskomiteéns betänkande jemte flera skogsväsendet rörande ämnen, samt att Kongl. Maj:t derpå beslöt att i frågan aflåta propositioner till Riksdagen. Dessa komma att justeras, då Hans Maj:t återvänt från Norge, och äro således att inom kort tid förvänta.

Och föredrogs härefter det af Herr Hjelm i Kammarens senaste sammanträde afgifna och då bordlagda spörsmål, hvilket Kammaren, med afseende å den upplysning, som Herr Finansministern nu lemnat, beslöt att lägga till handlingarne.

§ 6.

Föredrogs och lades till handlingarne Stats-Utskottets Memorial N:o 1, med den till innevarande Riksdag af fullmäktige i Riksgälds-kontoret afgifna berättelse.

§ 7.

Efter föredragning dernäst af Lag-Utskottets utlåtande N:o 2, i anledning af Andra Kammarens remiss af motion angående rättighet för kommun å landet att besluta om vilkoren för starka dryckers försäljning inom kommunen, yttrade

Herr Philipsson: Mot Lag-Utskottets nu föredragna utlåtande har jag nödgats anmäla reservation.

Så väl vid föregående riksdagar som under den innevarande hafva ofta visat sig meningsskiljaktigheter i fråga om tillämpning af grundlagens bestämmelser rörande arten af de ärenden, som tillhöra ständigt Utskotts handläggning. Lag-Utskottet yttrar nu till stöd för sin åsigt, att ifrågasvarande motion icke faller inom omfånget för Utskottets i grundlagarne utstakade verksamhet, den anmärkning, att ämnet för motionen icke vore att hänföra till allmän civil-, kriminal- eller kyrko-lag och ej heller till de i 57 § Regeringsformen afsedda kommunallagar. Det är just i denna sista punkt jag hyser en från Lag-Utskottets skiljaktig uppfattning, i det jag anser motionen innefatta något, som är att hänföra till sådan kommunallag, som afses i Regeringsformens 57 §. För att bedöma beskaffenheten af ämnet för en väckt motion anser jag icke tillräckligt att fästa uppmärksamhet endast vid de lagar och författningar,

hvilka motionären framhållit såsom föremål för den af honom åstundade förändring, utan man måste sätta sig in i motionärens hela tankegång och göra sig reda för det hufvudsakliga i hans syfte. Uti ifrågavarande motion, N:o 23, har motionären uttryckligen yttrat följande: "Mig har förefallit att kommunerna af fullt skäl borde kunna af Konungen och Riksdagen erhålla rättighet att i en sak, som så nära rör deras ve och väl, besluta efter för handen varande omständigheter samt ordna och öfvervaka handteringen af rusdrycker, hvilken må hända bör vara tillåten; otvifvelaktigt skulle ock, genom erhållande af en sådan rätt, kommunerna blifva intresserade att sjelfva öfvertaga den kontroll, som under närvarande förhållande af den fåtaliga kronobetjeningen å landet ej kan tillfredsställande utöfvas. Då det likväl icke endast är hvad man i egentlig mening kallar rus- eller brända och destillerade drycker, utan maldrycker och in- och utländska fabrikat, som med eller utan skäl kallas *vin*, som missbrukas, torde den lagstifningsåtgärd, som Riksdagen i min tanke nu bör för sin del vidtaga, böra blifva en och densamma med afseende på försäljningen af både brända, destillerade och maldrycker samt *vin*."

Häraf framgår, att motionären åsyftat, att från särskilda författningar, nemligen dels förordningen angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, dels ock 1866 års förordning angående vilkoren för försäljning till förtäring på stället af vin, öl, kaffe eller andra icke spirituösa drycker, hvilka båda författningar — med undantag af de i den förstnämnda innefattade föreskrifter om beskattning — falla inom den ekonomiska lagstifningens område, skulle till kommunallag öfverflyttas bestämmelserna om vilkoren för starka dryckers försäljning; eller, med andra ord, motionären åsyftar en sådan utsträckning af kommunalmyndighets kompetens, att hädanefter försäljningen af starka drycker icke skulle kunna utan ändring af kommunallagbestämmelser omregleras.

Redan enligt nu gällande författningar ega kommunalmyndigheterna viss rätt att behandla ärenden af ifrågavarande slag. Väckes nemligen fråga, om annan utskänkning af spirituosa, än den som kan gästgifveri tillkomma, må i socken å landet idkas, ega kommunalnämnd och kommunalstämma att yttra sig derom, men Konungens Befallningshafvande fattar beslut, och beviljade försäljningsrättigheter utbjudas derefter på auktion. I likhet härmed har kommunalnämnden äfven att yttra sig i fråga om meddelande af rätt att till förtäring å stället sälja vin äfvensom numera i fråga om dylik rätt i afseende å maldrycker, men också i dessa ärenden fattar Konungens Befallningshafvande beslut. Med ett ord, det är administrativ statsmyndighet, som afgör alla dessa ärenden, i motsats hvaremot den föreliggande motionen åsyftar att öfverlemna denna beslutandemakt i kommunernas händer och att dervid gå ganska radikalt till väga.

Vid bedömandet af frågan derom, till hvilket Utskotts handläggning denna motion hör, bör naturligtvis icke på omdömet influera den större eller mindre benägenhet man kan hysa för bifall till motionens innehåll. För min del har jag icke någon särdeles sympati för motionärens förslag. Men nu är blott fråga om ärendets formela behandling, och i det hänseendet finner jag fullkomligt klart, att motionen icke bör anses såsom ett

förslag till ändring i förenämnda speciela författningar, hvilka höra dels under Konungens och Riksdagens gemensamma dels ock under Konungens uteslutande lagstiftningsrätt, utan såsom ett förslag att från dessa speciela författningar till kommunallag öfverflytta ifrågavarande ämnen, eller att i dessa hänseenden utvidga kommunala myndigheternas kompetens. Och då frågor af sådan art tillhöra Lag-Utskottets behandling, har jag icke kunnat underlåta att reservera mig mot Utskottets hemställan, och yrkar jag i enlighet med min nu framställda uppfattning, att motionen måtte till Lag-Utskottet återförvisas.

Herr Grefve Sparre: Jag har erfarit, att i talmanskonferensen man varit af den mening, att motionen borde till Lag-Utskottet återförvisas. Vid sådant förhållande och då det icke synes mig lämpligt, att i en fråga af denna art Kamrarna skulle stanna i olika beslut, så har jag icke mycket emot ett sådant återförvisande. Jag vill endast, med anledning af den siste talarens yttrande, redogöra för skälen till Utskottets utlåtande. — Förordningen om villkoren för försäljning af bränvin och annan spirituosa säger: »Vill någon väcka fråga, att annan utskänkning än den, som kan gästgifveri tillkomma, må i socken å landet idkas, göre derom framställning hos kommunalnämndens ordförande inom första hälften af Mars det år, då försäljningen skall börjas. Kommunalnämnden skall innan slutet af samma månad deröfver afgifva yttrande och deri, om bifall till utskänkningen för högst tre år tillstyrkes, utsätta den trakt, hvarinom det må ske, hvarefter yttrandet öfverlemnas till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, innan April månads utgång, på kommunalstämma, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknenämndens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af både kommunalnämnd och kommunalstämma ogillad, förfalle frågan. Har åter endera eller begge bifall tillstyrkt, sände inom tre veckor från det kommunalstämma blifvit hållen ordföranden kommunalstämmoprotokollet och kommunalnämndens yttrande jemte eget utlåtande i ämnet till Konungens Befallningshafvande in.»

Då nu dessa stadganden hittills gällt utan att intagas i kommunalförfattningarne, så måste väl medgifvas, att Utskottet haft skäl för den åsigt, att, äfven om man ville utsträcka den kommunalmyndigheterna medgifna befogenhet att yttra sig öfver frågor om upplåtande af utskänkingsrättighet till makt att afgöra sådana frågor, stadgande derom fortfarande tillhörde bränvinsförsäljningsförordningen, deri allt hittills bestämmelserna om kommunalmyndigheternas befogenhet i detta hänseende blifvit intagna. Att göra stadganden om vilkor för bränvins försäljning till en särskild del af kommunallag, det syntes Utskottet så föga rimligt, att Utskottet icke kunde anse detta ämne falla inom kommunallagstiftningsnämndens område. Motionären yrkar icke heller precis, att något nytt stadgande skulle intagas i kommunallag, utan endast att kommunalnämnden skulle tilldelas större makt, än densamma hittills enligt bränvinsförsäljningsförfattningen tillkommit. Fråga om en sådan maktutvidgning ansåg Utskottet icke böra behandlas af Lag-Utskottet, helst Bevillnings-Utskottet, såsom vanligt, kommer att taga ofvananförda i detta hänseende gällande författningsrum under pröfning, och möjligen finna det tarfva förändring. Det kunde då hända, att Bevillnings-Utskottet framlade ett

och Lag-Utskottet ett annat förslag i precis samma sak. Jag vill tillägga, att en motion af ungefär lika beskaffenhet med denna redan blifvit af Kammaren remitterad till Bevillnings-Utskottet, hvilken omständighet ytterligare synts Lag-Utskottet tala för lämpligheten deraf att till Kammaren återlemna denna motion.

Jag har blott velat redogöra för skälen till Utskottets förfarande, hvilka skäl jag för min del finner talande, men då, efter hvad jag numera erfarit, talmanskonferensen, hvars åsigt i formfrågor i allmänhet respekteras, funnit motionen böra återförvisas till Lag-Utskottet, vill jag icke framställa något yrkande.

Herr Philipsson: I motsats mot hvad siste talaren anført, får jag fästa uppmärksamhet derå, att motionären åstundar stiftande af en ny lag. Han föreslår: "att Riksdagen ville för sin del besluta och hos Kongl. Maj:t till nådig fastställelse anmäla en lag, hvarigenom hvarje kommun å landet får rättighet att genom sin kommunalnämnd bestämma, om någon försäljning, minuterung eller utskänkning af brända och destillerade drycker, vin eller maltdrycker inom kommunen får ega rum" o. s. v. Det är således just en ny lag, som motionären begärt, och det är just derföre att så är, som motionen, enligt min mening, bör remitteras till Lag-Utskottet. Förhållandet är alldeles detsamma, som i fall man yrkat, att vissa strafflagsbestämmelser skulle öfverflyttas till tryckfrihetsförordningen. Sådant måste väl varit att anse såsom förslag till grundlagsförändring, och frågan derom skulle väl ovedersägligen behandlats af Konstitutions-Utskottet. Då nu här är fråga om lagbestämmelsers öfverflyttning från ekonomisk författning till kommunallag, vore väl besynnerligt, om icke ärendet skulle behandlas af Lag-Utskottet.

Grefve Sparre anmärkte, att, derest motionen återförvisades till Lag-Utskottet, både Lag- och Bevillnings-Utskottet skulle kunna afgifva utlåtande i samma sak. Men ett dylikt förhållande kvarstår, äfven om motionen remitterades till annat utskott än Lag-Utskottet. Ty väl hänvisas i allmänhet frågor om vilkor för bränvinsförsäljning till Bevillnings-Utskottet, men frågor om försäljning af vin och maltdrycker tillhöra tillfälligt Utskotts behandling, och två motioner i detta ämne äro redan till tillfälligt Utskott remitterade. Då nu den förevarande motionen afser så väl bränvin som vin och maltdrycker, skulle således, ehvad den hänvisades till Bevillnings-Utskottet eller tillfälligt Utskott, annat Utskott komma att afgifva utlåtande i likartadt ämne.

För öfrigt lär det icke möta svårighet för Lag-Utskottet att, om så erfordras, sammanträda med delegerade från Bevillnings-Utskottet och sålunda aflägsna den af Grefve Sparre antydda olägenheten.

Jag vill icke vara envis i denna fråga, hvars utgång är af föga praktiskt vikt, men jag kan icke dölja min öfvertygelse, att ämnet tillhör Lag-Utskottets behandling.

Herr Grefve Sparre: Jag älskar icke att tala utan ändamål, och jag finner således icke lämpligt att förlänga denna diskussion. Jag vill blott, med anledning deraf att siste talaren lagt så mycken vikt på det af motionären begagnade ordet «lag», anmärka, att bränvinsförsäljnings-

förordningen, i likhet med förordningen om villkoren för försäljning af vin, kaffe och maltdrycker, är en lag så väl som andra lagar, och att således det ordet icke utesluter möjligheten, att motionärens syfte kunde ernås blott genom ändring af nämnda författningar.

Jag upprepar, att andra likartade frågor remitterats till Bevillnings-Utskottet, och det skall blifva rätt intressant att se, huru särskilda Utskotts behandling af samma sak kommer att slå sig ut.

Härmed var öfverläggningen slutad. Kammaren, som förklarade sig vidhålla sin åsigt om den ifrågavarande motionens beskaffenhet att höra under Lag-Utskottets handläggning, beslöt alltså till nämnda Utskott återförvisa samma motion.

§ 8.

Föredrogs och lades till handlingarne Lag-Utskottets Utlåtande, N:o 3, i anledning af verkställd granskning af Riksdagens Justitie-ombudsmans embetsförvaltning.

§ 9.

Föredrogs ånyo Lag-Utskottets Utlåtande N:o 4, i anledning af Andra Kammarens remiss af motion om utfärdande af lagbestämmelse derom, att hållskjutsentreprenör, som icke är innehafvare af gammalt gästgifverihemman, må ega i vissa fall och emot vilkor till sitt hem flytta skjutsningsstation.

Herr Philipsson anförde: Äfven mot detta utlåtande har jag nödgats reservera mig, men befinner mig denna gång i mycket större sällskap än i fråga om förra utlåtandet, ty jag har nu sex kamrater. Om man noga öfverväger denna fråga, skall man, efter hvad jag tror, finna, att den är af ganska vigtig principiell natur. Här ifrågasättes en ovilkorlig lagbestämmelse derom, «att, då hållskjutsningsentreprenad öfvergår å annan person än gammalt gästgifverihemmans innehafvare, den nye entreprenören i och med detsamma samt utan särskildt förbehåll från dennes sida må anses ega rätt förflytta skjutsningsstationen till sitt eget hem, der detsamma är så beläget, att angränsande skjutslag icke förnärmas genom betydligare förlängning eller förkortning af deras skjuthåll, äfvensom att tillgodose resande och deras hästar med föreskrifna husrum, sängar och lagstadgad förplägning». I detta afseende har redan Kongl. Maj:t, utan föranledande af någon Riksdagens hemställan, troligen på grund af hvad vederbörande myndigheter förordat, genom Kongl. Skrifvelsen den 24 Januari 1865 — efter väckt fråga om rätt för Konungens Befallningshafvande att, till underlättande af skjutsentreprenaders införande, i sammanhang med beslut om dylik entreprenad äfven med dela föreskrift om flyttning af skjutsstation — förklarar, att, då sådan flyttning befines kunna verkställas, utan att angränsande skjutslag förnärmas genom betydligare utsträckning eller förkortning af deras skjuthåll, och äfven resandes herbergerande och förplägning kan å den föreslagna nya stationen behörigen tillgodoses, samt flyttningen är utförbar,

utan att de friheter, räntor eller andra dylika förmåner, som blifvit förut varande gästgifverier i laga ordning tillerkända, från dem borttagas, förflyttningar få ske för den tid, entreprenadkontraktet är gällande». Såsom jag nysst anfört, vill nu motionären, att entreprenör alltid, utan att förbehåll derom blifvit gjordt vid entreprenadens utbudande, skall ega flytta gästgifverirörelsen till sin bostad, så vida endast «angränsande skjutslag icke förnärmas genom betydligare förlängning eller förkortning af deras skjutshåll». Men motionären har från sitt förslag alldeles utslutit det vilkor, som i Kongl. Skrifvelsen den 24 Januari 1865 uttryckes med orden: «utan att de friheter, räntor eller andra dylika förmåner, som blifvit förut varande gästgifverier i laga ordning tillerkända, från dem borttagas». Kongl. Maj:t har således icke ansett sig kunna på grund af sin ekonomiska lagstiftningsrätt meddela bestämmelser om gästgifveriers förflyttning annat än under vilkor, att civila rättigheter derigenom icke finge förnärmas, hvaremot motionären ansett sådant förbehåll icke behöfva ingå uti det af honom föreslagna stadgande. Nu hemställer jag, om icke detta är en fråga af civillags natur, en fråga, som i hög grad kan inverka på enskildes privaträttigheter?

Genom godkännande af Lag-Utskottets utlåtande skulle Riksdagen förklara, att Kongl. Maj:t egde i administrativ väg borttaga det omnämnda i 1865 års skrifvelse intagna vilkoret. Man skulle i så fall vara mera rojalistiskt sinnad än Konungen sjelf, som ansett nödigt att i skrifvelsen fästa uppmärksamhet derpå, att sådana förhållanden, som inverka på enskildes rätt, måste respekteras.

Då jag anser synnerligen viktigt att noga skilja mellan administrativ lag och sådan lag, som rör enskilda medborgares rättigheter, yrkar jag, att äfven denna motion måtte till Lag-Utskottet återförvisas.

Herr Grefve Sparre: I denna fråga kan jag icke vara så medgörlig, som i den förra, då jag erfarit, att talmanskonferensen i denna gifvit Lag-Utskottet rätt. Riksdags-ordningens 42 § talar om, hvilka ärenden höra till Lag-Utskottets behandling, och der står: «Lag-Utskottet skall meddela utlåtande öfver de från Kamrarne dit hänvisade förslag till stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af allmän civil-, kriminal- och kyrkolag».

Jag ber nu Herrarne godhetsfullt bedöma, om bestämmande af läge för gästgifvaregård tillhör civil- eller kriminallag, och att det skulle tillhöra kyrkolag, kan jag väl aldrig tro, liksom, då denne motionär lyckligtvis icke *talat* om kommunallag, ämnet omöjligen lär kunna hänföras till sådan. Då detta ämne nu icke tillhör civil-, kriminal-, kyrko- eller kommunal-lag, kan det således icke falla inom omfånget för Lag-Utskottets verksamhet.

1734 års lag föreskrifver i Byggningsbalkens 28 kapitel, att Konungens Befallningshafvande skall förlägga gästgifvaregårdar, der lämpligt finnes, med iakttagande af visst afstånd dem emellan. Så har också alltid skett, och gästgifverier hafva, med anledning af förändrade förhållanden, mer än en gång blifvit förflyttade. En förordning af år 1862, som talar om inrättande af skjutsentreprenad, säger äfven, att, i sammanhang med sådant ärende, fråga om gästgifveris förflyttning kan

handläggas i den ordning, dittills varit stadgad. Då nu motionären föreslår, att det icke längre skall stanna dervid att, på sätt i nyssberörda författning angifvits, Konungens Befallningshafvande må, vid inträffande entreprenad, låta förflytta gästgifveri, utan att entreprenören sjelf skall ega på eget bevåg anställa sådan flyttning, vill jag hemställa, huruvida den omständigheten kan förändra ärendets natur och göra det till föremål för civillagstiftning från att hafva hört under den ekonomiska.

Jag är mycket rädd att taga Kammarens tid i anspråk med långa tal, och jag finner denna fråga så klar, att jag, helst sedan talmanskonferensen godkänt Lag-Utskottets åsigt, inskränker mig till att påyrka motionens öfverlemnande till tillfälligt Utskott. Ty om något faller inom Kongl. Maj:ts lagstiftningsrätt, så måtte det vara bestämmande af gästgifvaregårdars läge.

Den omständighet, som den siste talaren berörde, att nemligen räntor kunna vara tillerkända nuvarande gästgifverier, gifver ej heller civillags natur åt ämnet, ty Kongl. Maj:t har allt hittills haft obestriddig rätt att anvisa dessa räntor såväl till ena som andra statsändamålet och att efter godfinnande återkalla dylika anvisningar. Det är endast en sådan åtgärd med ränta, indelt förutvarande gästgifveri, Kongl. Maj:t hade att företaga vid skjutsstations flyttning. Om Kongl. Maj:t hyste någon tvekan med afseende å räntan, så beslöte Kongl. Maj:t blott att gästgifveriet icke skulle flyttas och tvärtom.

Under intet förhållande kan man säga, att detta ämne är att behandla såsom civillag; och jag anhåller derföre att Kammaren måtte i denna fråga godkänna Lag-Utskottets utlåtande.

Herr Sven Nilsson i Efveröd: Jag har icke förr än nu hört talas om det beslut, som lärar blifvit fattadt uti talmanskonferensen, och kan alltså ej hafva tagit intryck deraf vid bedömande af förevarande fråga. Då jag emellertid reserverat mig mot Lag-Utskottets utlåtande, beder jag nu att få i korthet redogöra för skälen dertill.

Den af Lag-Utskottets pluralitet uttalade åsigt, att ifrågavarande motion skulle tillhöra tillfälligt Utskotts behandling, innebär att Kongl. Maj:t skulle kunna på grund af sin administrativa lagstiftningsmyndighet allena besluta i sådana frågor, som beröras i den motion, hvarom Utskottets betänkande handlar.

Detta synes mig icke kunna rimligtvis antagas. Om så vore förhållandet, skulle Kongl. Maj:t kunna ensam besluta, att t. ex. en gästgifvaregård skulle flyttas från ett ställe till ett annat och derigenom i hög grad inverka på skjutsskyldiges och icke skjutsskyldiges rätt. Heman, hvilka tillföre varit befriade från skjutsningsbesvär, skulle nemligen på detta sätt genom en skjutsstations flyttning kunna blifva dermed betungade och tvärtom, då allmänna lagen föreskrifver, att de som bo närmast gästgifvaregården skola utgöra skjutsningskyldigheten. En annan omständighet vill jag äfven fästa uppmärksamheten på, nemligen att häradsboarne, som enligt 28 kap. 2 § Byggningsbalken äro skyldiga att deltaga i byggande af åtskilliga hus vid gästgifvaregårdarne, skulle genom ett dylikt regeringsbeslut kunna få sin byggnadsskyldighet betydligt ökad, enär antingen de en gång uppförda byggnaderna måste

med kostnad flyttas till den nya gästgifvaregården, eller ock nya sådana derstädes anskaffas; ett förhållande som, om det ofta upprepades, skulle kunna vålla häradsboarne ganska stora både kostnader och besvär. Jag bestrider alltså på det bestämdaste att Kongl. Maj:t eger att ensam lagstifta i ämnen, som så nära beröra civilrättsliga förhållanden, och anser fördenskull det vara grundlagsenligt och riktigt att motionen i fråga varder af Lag-Utskottet behandlad. Jag anhåller följaktligen att få instämman i Herr Philipssons yrkande och vill i öfrigt jemväl förena mig uti hvad han som skäl för sitt yrkande yttrat i saken.

Sedan öfverläggningen nu förklarats slutad, gäfvos propositioner å de gjorda yrkandena; och beslöt Kammaren, under förklaring att Kammaren fortfarande ansåg motionen böra af Lag-Utskottet behandlas, till bemälda Utskott återförvisa meranämnda motion.

§ 10.

Föredrogs och bifölls Lag-Utskottets Utlåtande N:o 5, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition med förslag till förordning angående skyldighet för kommunala myndigheter att afgifva statistiska redogörelser.

§ 11.

Till motions afgifvande hade anmält sig:

Herr *Huss*, som nu aflemnade motionen, N:o 178, rörande ändring af §§ 32, 33, 34, 37, 55, 59, 68, 71 och 72 Riksdags-ordningen samt §§ 96 och 98 Regeringsformen, hvilken motion på begäran bordlades.

§ 12.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr *A. Andersson* i Greby under 8 dagar från och med den 11 dennes
samt Herr *H. Schultze*. „ 8 „ „ 9 „

§ 13.

Justerades protokollsutdrag rörande de i detta sammanträde fattade beslut.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 3 e. m.

In fidem
H. Husberg.